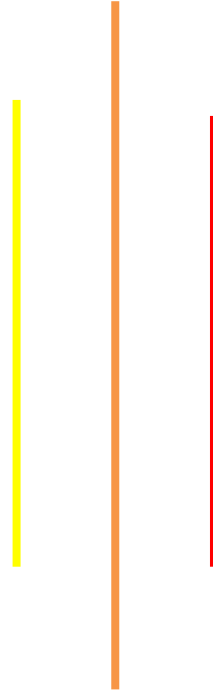

पञ्चकन्या गाउँपालिका

लाकुरीभञ्ज्याङ, नुवाकोट

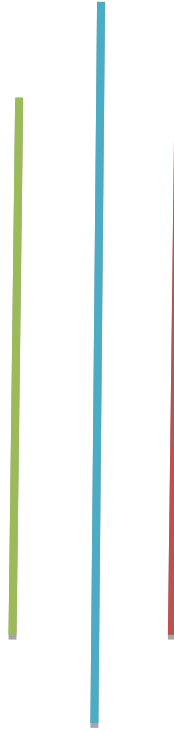

आ.ब. २०७७/०७८ को लागि प्रस्तावित
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

पञ्चकन्या गाउँपालिका

लाकुरीभञ्ज्याङ्ग, नुवाकोट

आ.ब. २०७७/०७८ को लागि प्रस्तावित
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

०९ असार २०७७

यस पञ्चकन्या गाउँपालिकाको नवौँ गाउँसभाका उपाध्यक्ष, प्रमुख अतिथि, विशेष अतिथि,

उपस्थित सम्पूर्ण अतिथिगण,

गाउँसभाका सदस्यहरु,

सम्पूर्ण कर्मचारीहरु

पत्रकार मित्र तथा

उपस्थित सम्पूर्ण बुबा, आमा, दाजु भाई तथा दिदीवहिनीहरु,

नेपालको संविधान, २०७२ जारी भई उक्त संविधानले व्यवस्था गरे बमोजिम देशमा संघीयता कार्यान्वयनमा आएको छ । लामो समयसम्मको आम नेपाली जनताको प्रतीक्षा, दश वर्षे सशस्त्र संघर्ष, २०६२-६३ को जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन, दुई पटक सम्म संविधानसभाको निर्वाचन भई जनताका प्रतिनिधिले नै संविधानको निर्माण गरी जारी भई सकेर हाल कार्यान्वयनमा रहेको छ । संविधानले सुनिश्चित गरेका प्रावधानहरुलाई व्यवहारतः रुपान्तरण गर्ने क्रममा स्थानीय तहको निर्वाचन, २०७४ सम्पन्न भई सकेर आज हामी पञ्चकन्या गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको रुपमा रही यो कार्यक्रममा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा निकै हर्षित भएका छौ ।

देशलाई यस स्थितिमा ल्याइ पुऱ्याउन आफ्नो प्राणोत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण महान सहीदहरु, जनआन्दोलनका घाइतेहरु, द्वन्द्वपीडितहरु तथा देशमा गणतन्त्र स्थापना तथा संघीयता स्थापना गर्न अहम् भुमिका खेल्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात व्यक्तिहरुलाई सम्भन चाहन्छौ । संघीयता र स्थानीय सरकार मार्फत **“गाउँगाउँमा सिंहदरबार”, “आफ्नो गाउँ आफै बनाउँ”** जस्ता कार्यक्रमहरुलाई मुर्तरुप दिने जिम्मेवारी हाम्रो काँधमा आएको छ । यो हाम्रो लागि अवसर र चुनौति दुवै हो । अधिकार, स्रोत साधन, बजेट, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता समेत स्थानीय तहमा स्थानान्तरण भई तल्लो निकायलाई अधिकार सम्पन्न बनाउने प्रयास गरिएको छ, जुन स्वागतयोग्य छ ।

विश्वभर फैलिएको कोभिड - १९ कोरोना भाइरसको महामारीबाट सिर्जित भयावह स्थितिबाट हाल हाम्रा दैनिक क्रियाकलापमा प्रतिकूल असर सतहमा आएको अवस्था विद्यमान छ । यस विषम परिस्थितिका बावजुद अग्रपंतिमा रहि अनवरत रुपमा सेवा प्रवाह गर्नुहुने जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी लगायत सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु प्रति सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु । यस महामारीका कारण आफ्नो जीवन गुमाउन बाध्य स्वदेश तथा विदेशमा रहनु भएका नेपाली नागरिकहरु प्रति हार्दिक श्रद्धञ्जली, शोक सन्तप्त परिवारप्रति हार्दिक समवेदना सहित उपचाररत सम्पूर्ण नागरिकहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामाना गर्दछु । विश्वसामु देखापरेको यस विपत्तिले थप परम्परागत विकासको प्रकृयमा नयाँ चुनौती थप गरि विकासको गतिमा ब्रेक लगाउने अवस्था सिर्जना गरेको छ । त्यसबाट यस पञ्चकन्या गाउँपालिका पनि अछुतो छैन र हुनेछैन । सोहि कुरालाई चिर्दै विकासको गतिविधिलाई नयाँ सोचबाट डोऱ्याउनु पर्ने परिस्थिकित हाम्रो सामु देखा परेको छ । सोही कुरालाई मध्यनजर गर्दै आगामी आ.व. को नीति तथा कार्यक्रमलाई कोरोना प्रतिरोधी विकास प्रति केन्द्रित गर्ने प्रयास गरेको छु ।

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

अव म यस पञ्चकन्या गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१) संघियता कार्यान्वयन:

क) संघियता कार्यान्वयन स्वरुप प्रथम पटक ऐतिहासिक स्थानीय तहको निर्वाचन भई जनप्रतिनिधि विहीन अवस्थाको अन्त्य भएको ३ वर्ष पुरा भएको छ । अवका दिनमा पञ्चकन्या गाउँपालिकाको स्थानीय सरकारले विकट भौगोलिक अवस्थितिमा रहेको यस गाउँपालिकामा सर्वसाधारण जनताले प्रत्यक्ष अनुभुत गर्ने खालका योजना तर्जुमा गर्ने, स्थानीय जनतालाई योजना तर्जुमा साथै कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष सहभागी गराउने, मागमा आधारित र यस क्षेत्रको माटो सुहाउँदो कार्यक्रम तथा विकास गतिविधिहरु सञ्चालन गरी यस क्षेत्रका जनताको चरम गरिवी न्युनीकरण गर्ने प्रमुख नीति लिइएको छ ।

२) पुर्वाधार विकास

क) विकासको लागि पञ्चकन्यालाई पखने सुविधा नभएको हुंदा विकासमा आलटाल गर्ने सुविधाबाट सम्पूर्ण स्थानिय सरकारका प्रतिनिधिहरुलाई वञ्चित गर्दै विकासमा जनप्रतिनिधिहरुको उपस्थितिलाई बढोत्तरी गर्दै लगिने छ ।

ख) नुवाकोटको सदरमुकाम विदुर बाट करीव १२ कोष टाढा रहेको यस विकट भुभागमा जिल्ला सदरमुकाम आउने बाटोहरुमा लेक काटेर आउनुपर्ने अवस्था यहाँहरुलाई अवगत नै छ । यस क्षेत्रको जनजीवनलाई सहज बनाउन नेपाल सरकारको केन्द्रिय नीति अनुरूप नै विदुरबाट सडक सुविधा विस्तार गर्ने कुरामा हामी प्रतिबद्ध छौ । जसले गर्दा स्थानीयस्तरमा व्यापार प्रवर्द्धन हुनाका साथै यस क्षेत्रका जनताको आधारभुत आवश्यकता पुरा गर्न बजारको व्यवस्था भई पुँजी परिचालनमा समेत ठोस मद्दत पुग्ने विश्वास लिइएको छ । यसका साथै गाउँपालिकामा पुर्वाधार विकास गरी समृद्ध बनाउने क्रममा क्रमशः गाउँपालिका भित्रका प्रत्येक वडाहरुलाई १२ महिना सडक सञ्चालन गर्न सकिने गरी सडक स्तरोन्नती गर्ने तर्फ ध्यान केन्द्रित गरिनेछ । गाउँपालिकालाई एक रिडरोडले जोड्ने परिकल्पना अनुरूप नयाँ सडक सञ्जालको खोजी स्वरुप बानियाटार र चमेरे गुफा हुँदै आपचौर क्षेत्र जोड्ने नयाँ सडक निर्माण कार्य सम्पन्न भैसकेको छ । आगामी तिन(३) वर्ष भित्रमा गाउँपालिकाको कार्यालय देखि सबै वडामा पुग्ने सडकलाई कालोपत्रे गरिने नीति अनुरूप छहरे राष्ट्रिय मा.वि. हुँदै गाउँपालिका जोड्ने सडक, कुण्डला घलेभञ्ज्याङ्ग सडक, सातविसे उदयजालपा घलेभञ्ज्याङ्ग सडक, आँप्रह राऊटार मानेथोक हुँदै घलेभञ्ज्याङ्ग सडक,सत्तरी पुल चुवानडाँडा वच्छला मा.वि., लाकुरीभञ्ज्याङ्ग सडक लगायत अन्य सडकहरुको डिपिआर सम्पन्न भई कार्य सुचारु भईसकेको तथा विभिन्न छरिएर रहेका सडकहरुलाई सन्जालिकरण गरि गाउँपालिकामा चक्रपथ निर्माण गर्नका लागि बाँकी क्षेत्रको सडकको पहिचान गरि चक्रपथ निर्माणको प्रारम्भिक चरण पुरा गरिनेछ । यसै आ.व. मा सडक कालोपत्रको अभियानलाई प्रारम्भ गर्ने अभिप्रायले छहरे राष्ट्रिय मा.वि हुँदै गाउँपालिकाको कार्यालय जोड्ने सडकको कालोपत्र गर्ने कार्य शुरु गरि आगामी २ वर्ष भित्र उक्त सडकले पूर्णता प्राप्त गर्ने नीति दृढताका साथ अघि बढाईनेछ ।

- ग) उपभोक्ता समिति मार्फत गरिने विकास निर्माणका कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । उपभोक्ता समितिलाई विकासका योजनाहरूमा अपनत्व र स्वामित्वको प्रत्याभुत गराउन कार्य शुभारम्भ गर्दाकै वखत आर्थिक ऐनले तोकको जिम्मेवारी पुरा गराउन आवश्यक कदम चालिनेछ ।
- घ) दिगो पूर्वाधार विकासको रणनीति अवलम्बन गर्दै गाउँपालिकाका नागरिकलाई पूर्वाधार विकास मार्फत रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्न भोलाङ्गे पूलको निर्माण कार्यक्रमलाई आवश्यकता अनुरूप प्राथमिकरण गरि आपँचौर, वेसीकठेरी, तादी, जोरघट्ट र ठकुरीटोल भोलाङ्गे पूल निर्माण कार्य तिव्रताका साथ अघि बढाई सम्पन्न गरिनेछ ।

३) सामाजिक विकास तथा सामाजिक न्याय

- क) गाउँपालिका भित्र दर्ता भएका सम्पूर्ण देवानी प्रकृतिका मुद्दाहरूलाई छिटो र छरितो ढंगले छिनोफानो गरि पिडितलाई न्याय प्रदान गर्न आवश्यक ऐन, नियमहरूको निर्माण कार्यलाई तिव्रता प्रदान गर्दै न्यायिक समिति मार्फत सत्यको अन्वेषण गर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई सभ्य र शान्त समाजको निर्माणको अभियानलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ । न्यायिक निरुपणको लागि यसै आ.व देखि न्यायिक इजलास निर्माण सम्पन्न गरि न्यायिक निरुपणको कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- ख) कानून सबैले जान्नुपर्छ र मान्नुपर्छ । कानूनको अनभिज्ञता क्षम्य हुँदैन भन्ने मान्यतालाई आत्मसात गर्दै समाजमा शान्ति र अमनचयन कायम गर्न सुरक्षा व्यवस्था कडा बनाउनै पर्छ । सोहि कुरालाई मध्यनजर गर्दै गत आ.व. २०७५।०७६ देखि नै यस गाउँपालिकामा ईलाका प्रहरी कार्यालयको स्थापना भैसकेकोमा यस आ.व. देखि गाउँपालिकाका ५ वटै वडामा प्रहरी विट विस्तारको थालनी गरि थप सुरक्षाकर्मी उपलब्ध गराउन सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ । आगामी आ.व. देखि गाउँपालिका स्तरिय प्रहरी व्यवस्थापन गरि सुरक्षाकर्मी अभावको अवस्थालाई अन्त्य गर्दै लगिनेछ ।
- ग) समाजमा रहेका विविध जानजाती, लिङ्ग, भाषा, संस्कृति र धर्मको बीचमा रहेका संकिर्णताहरूको अन्त्य गरि सामाजिक सद्भाव र एकता कायम गराउन साभ्ता सामाजिक भावना पैदा गराउन आवश्यक जागरण अभियानको शुरुवात गरिनेछ ।
- घ) यस क्षेत्रमा रहेका दलित, अल्पसंख्यक, अपांग, महिला सुकुम्वासी लगायत लक्षित वर्गका लागि सशक्तिकरण गर्ने खालका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ । लैंगिक विभेद मार्फत महिलाको स्थान समाजमा पुरुष भन्दा न्युन छ, उनीहरूलाई समाजको मुल धारमा ल्याउने, घरको निर्णय प्रक्रियामा महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने, आफुले संविधान तथा कानून बमोजिम पाउने हक अधिकारबारे जानकारी गराउने लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । अबको विकास अपांगमैत्री, बालमैत्री, महिलामैत्री बनाउनेतर्फ नीति अङ्गिकार गरिनेछ । अपांगता भएका बालबालिकाको लागि विद्यालयमा छात्रवृत्ति दिने, अपांगहरूलाई सरकारले दिने गरेको सामाजिक सुरक्षा वापतको रकम पाए नपाएको सम्बन्धमा खोजी गरी नपाएको खण्डमा पाउने व्यवस्था गरिनेछ । दलित समुदायलाई गरिँदै आएको सामाजिक विभेदको अन्त्य

गर्ने खालका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ल्याइनेछ । साथै आदिवासी जनजाति, लोपोन्मुख समुदाय तथा अल्पसंख्यकहरुलाई समेत विकासको मुलधारमा ल्याउन पहल गर्दै जिवन उपयोगी तालिम मार्फत आत्मनिर्भरता तर्फ अग्रसर गराइनेछ । **“दलित र जनजाती उत्थान”** कार्यक्रम मार्फत आयमुलक व्यवसाय संचालनमा उक्त वर्गलाई मुलप्रवाहिकरण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी संचालन गरिनेछ ।

- ड) सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरुको विवरण अनलाइन प्रणालीमा अद्यावधिक गरिनेछ । यस कार्यक्रम संघीय सरकार मार्फत सञ्चालन हुने भएपनि लाभग्राहीहरुको विवरण अनलाइन अद्यावधिक गर्नुका साथै सामाजिक सुरक्षा रकम समयमा नै प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाउदै सार्वजनिक स्थानमा सुचना टाँस गरि सोको जानकारी सर्वसाधारण नागरिक सम्म पुर्याउने व्यवस्था पुर्ण रुपमा पालना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- च) न्याय सम्पादनको लागी ऐन नियम तथा कानुनहरु आवश्यकता अनुरूप निर्माण तथा परिमार्जन गरिनेछ ।
- छ) मानसिक शुद्धीकरण विना सामाजिक रुपान्तरणको खोजी गर्नु भनेको बन्द अध्यारो कोठामा निदाईरहेको कालो विरालो खोज्नु सरह हो । त्यसैले समाजमा व्याप्त लैंगिक, धार्मिक, जातिय लगायत अन्य कारणबाट मानसिक समस्याले ग्रस्त नागरिकहरुको मनोवैज्ञानिक समस्या सुधार गरि विकासको अभियानमा समावेश गराउन आवश्यक कार्यक्रम संचालनलाई बढोत्तरी गरिनेछ ।
- ज) अपांगमैत्री रोजगारीका अवसरहरुको खोजी गर्दै सफलताको बाधक असमक्षता होईन भन्ने भावना जागृत गराई गाउँपालिका भित्र रहेका अपांगहरुलाई स्वावलम्बन तर्फ उन्मुख गराउन यसै आ.व. २०७६।०७७ देखि शुरुवात गरिएको **“अपांग संग जनप्रतिनिधि”** कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

४) खानेपानी तथा सरसफाई

- क) गाउँपालिका भित्रका चुनौतीको रुपमा रहेको खानेपानी अभावको अन्त्य गरी जनतालाई सुरक्षित खानेपानीको प्रबन्ध मिलाउनका लागि पहल गरिनेछ । खानेपानीको अभाव भएका वस्तीहरुमा स्वच्छ खानेपानीको सुविधा उपलब्ध गराउन खानेपानी आयोजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ । फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने, खानेपानीको शुद्धीकरण गरेर मात्र पिउने, सरसफाईमा ध्यान दिने संस्कारको विकास गर्ने तथा यस सम्बन्धमा **एक घर एक धारा** को नीतिलाई मुर्तता दिन कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । यसका लागी पानीका मुहानहरुको अभिलेखिकरण गर्दै DPR निर्माणलाई तिव्रता दिइनेछ । बहुवर्षिय खानेपानी आयोजना सञ्चालन गर्न DFID संग तथा साना खानेपानी आयोजना सम्पन्न गर्न UNICEF, UNDP, Maltreser International, स्थानिय विकास साभेदार RUDEC, RSDC, OXFAM लगायत अन्य सहयोगी हातहरुसंग समन्वय र सहकार्य गरी आर्थिक तथा प्राविधिक स्रोतको खोजीमा विशेष कदम उठाईने छ । संघीय सरकार र प्रदेश सरकार वाट प्राप्त हुने विशेष अनुदानलाई खानेपानी आयोजना निर्माण तर्फ केन्द्रित गर्दै खानेपानी

समस्यावाट नागरिकहरूलाई मुक्त बनाउने अभियानलाई सार्थकता प्रदान गर्ने तर्फ अग्रसरता देखाइने छ ।

- ख) गाउँपालिका भित्र रहेको खानेपानीको व्याप्त समस्यालाई हल गर्न भूमिगत श्रोतको पहिचान गरि सुविधा प्रदानको थालनी भईसकेको हुँदा आवश्यकता अनुसार सो कार्यलाई अन्य समस्याग्रस्त क्षेत्रहरूमा समेत विस्तार गर्दै वैज्ञानिक एवं समानुतिक वितरण प्रणालि मार्फत सबै नागरिकलाई खानेपानीको व्यवस्था गर्न वडा नं. १ र वडा नं. २ का केही वस्तीहरूमा मिटर जडान सहितको दिगो खानेपानि व्यवस्थापन सम्पन्न गरि अन्य वस्ती तथा वडाहरूमा समेत मिटर जडानको प्रक्रिया थालनी गरिनेछ ।
- ग) गाउँपालिका भित्र रहेका खानेपानि तथा सरसफाईको समुचित व्यवस्थापनको लागि आवश्यक समिति/संस्थालाई जिम्मेवारी हस्तान्तरण गरिने नीति अनुरूप गाउँपालिका स्तरिय खानेपानी उपभोक्ता समिति निर्माण गर्ने प्रक्रियालाई द्रुतता प्रदान गरिनेछ ।

५) आर्थिक प्रशासन

- क) करको दर वढाएर भन्दा करको दायरा फराकिलो बनाएर आन्तरिक आम्दानी वढोत्तरी गर्न सकिन्छ, भन्ने नीतिलाई अवलम्बन गर्दै गाउँपालिकाको यथेष्ट आन्तरिक आम्दानीलाई संघिय सरकार र प्रदेश सरकारको अनुदान संग मिश्रण गरि विकासका प्रत्येक आयामहरूमा सफलताको खोजी गर्दै अघि वढ्ने अभियानको शुरुवात गरिनेछ ।
- ख) यस क्षेत्रमा उठ्ने राजस्वलाई थप व्यवस्थित गरि राजस्व परिचालन तथा राजस्व चुहावटको नियन्त्रणमा जोड दिई हुन सक्ने सम्भावित राजश्व चुहावटलाई रोक्न शुक्ष्म निगरानी गरी दोषीलाई कारवाहीको दायरामा ल्याईनेछ । यस क्षेत्र वाट उठ्ने राजस्व वाडँफाडको लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा अन्य विभिन्न निकायसंग समन्वय गरिनेछ ।
- ग) यस गाउँपालिका क्षेत्रमा बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरू सञ्चालनमा छैनन् । आगामी वर्षमा नेपाल राष्ट्र बैंकको नीति तथा देशका सम्पूर्ण स्थानीय तहमा वित्तिय संस्था खोल्ने सरकारको घोषणालाई कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ । साथै गाउँस्तरमा विभिन्न समुहमार्फत वचत गर्ने वानी बसाल्ने, ऋण लिएर लगानी गर्ने लगायतका कार्यमा सहजता ल्याउन स्थानीय स्तरमा सहकारी समुहहरू गठनलाई निरन्तरता दिइने सहकारी संस्थाहरू प्रोत्साहनको कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याइने छ । वचत वृद्धि, पुँजी निर्माण, ऋण परिचालन मार्फत आम जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने तर्फ पहल गरिनेछ । नेपाल राष्ट्र बैंकको निति अनुरूप १ गाउँपालिका, १ बैंकको अवधारणा अगाडी सारेको भए पनि पञ्चकन्या गाउँपालिकामा बैंक आउन उदासिनता देखाएकोले सोको जानकारी नेपाल राष्ट्र बैंकलाई दिई तोकिएको बैंक भित्र्याउन पहल भएकोमा आवश्यक प्रकृयाको थालनी गरेर पनि हालसम्म गाउँपालिकाको केन्द्रमा बैंक नआएको सन्दर्भमा उक्त बैंकलाई छिटो भन्दा छिटो गाउँपालिकाको केन्द्रमा कार्यालय स्थापना गर्न थप पहल गरिनेछ । सो सम्बन्धमा अवगत हुँदाहुदै पनि प्रादेशिक तथा संघीय सरकारको

उदासिनताप्रति हामी दुखी छौं । आगामी दिनमा हामी भन्दा माथिल्ला सरकारहरूलाई समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गरि गाउँपालिकाको केन्द्रको आसपास बैकिङ सेवा सुचारु गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

६) महिला तथा बालबालिका

- क) सृष्टिको सञ्चालिका नारीको सुत्केरी अवस्था र नवजात शिशुको शारिरिक स्वास्थ्य समस्यामा सुधार ल्याउन **“सुत्केरीको साथी उपाध्यक्ष”** कार्यक्रम संचालन गर्दै मातृ शिशु मृत्युदर न्युनिकरण गर्न पौष्टिक आहार र न्यानो भोला वितरण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाईने छ । महिलाहरूको आड खस्ने र पाठेघरको क्यान्सर पहिचान गरि समयमै उपचारको मार्ग प्रशस्त गर्न आवश्यक शिविर संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ । बालविवाह अन्त्यको लागि समूदायमा परिचालन कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा प्रोत्साहन कार्यक्रम मार्फत तमाम बालबालिकाको मौलिक हक रक्षार्थ स्थानीय सरकार दृढ संकल्पित बन्दै जानेछ ।
- ख) विकासका गतिविधिहरूमा महिलाको शत प्रतिशत सहभागीतालाई सुनिश्चत गर्न कुनैपनि योजना कार्यान्वयनको लागि महिलाहरू मात्र सम्मिलित उपभोक्ता समिति दर्ता भई योजना सम्पन्न गर्न चाहेमा नियमानुसार गर्नुपर्ने लागत सहभागिता र धरौटी र सिफारिस रकममा ५० % छुटको व्यवस्था यसै आ.व देखि प्रारम्भ गरि विकासमा महिला अपनत्वलाई प्रवर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।

७) कृषि तथा पशु

- क) पञ्चकन्या गाउँपालिकामा कृषि अन्न तथा वालीहरू उत्पादनको लागि मौसम प्रतिकूल छ, तथापी जिल्लाका अन्य स्थानभन्दा राम्रो खेतिको सम्भावना भएको हुँदा अनुकूल समयमा उत्पादन हुने अदुवा, कफि, आलु, अलैंची, धान, मकै लगायतका वाली उत्पादन बढाउने तर्फ आवश्यक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ । जनताको खाद्य सम्प्रभुता र खाद्य सुरक्षाको अधिकारलाई सार्थकता दिन यस क्षेत्रमा नेपाल सरकारले दिदै आएको खाद्यान्न अनुदानको कोटालाई बढाउन र त्यसमा गुणस्तरियता कायम गर्नेतर्फ थप पहल गरिनेछ । पशुपालनको रूपमा साकिनि कुखुरा, कालिज र बाखाको व्यवसायिक उत्पादन गरी पशुजन्य उत्पादन अभिवृद्धि गर्नुका साथै निर्यात गर्नेतर्फ कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ । यस क्षेत्रलाई पकेट क्षेत्रको रूपमा विस्तार गर्न पूर्व घोषित कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
- ख) एक वडा एक घाँसको स्रोत केन्द्र स्थापना मार्फत घाँसको विकास र विस्तार गरी पशुपालन पेशालाइ सहज बनाउने प्रक्रियाको निरन्तरता दिने, सामुहिक खेती र करार खेतीको अवधारणालाई कार्यरूपमा उतार्न सामुहिक खेती गर्ने, कृषकहरूलाई एकीकृत रूपमा प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईने छ भने यसै आ.व देखि कृषि उपजको भण्डारको लागि प्रदेश सरकारको सहकार्यमा प्रिफ्याव गोदाम घरको निर्माण कार्यको थालनी गरि क्रमश एक वडा एक गोदाम तर्फ पहलकदमी गरिनेछ । खाद्य सम्प्रभुता र खाद्य सुरक्षाको हकलाई ब्यवस्थित गर्न कृषिमा व्याप्त विचौलिया प्रथालाई निरुत्साहित गर्दै कृषक र उपभोक्ता विच प्रत्यक्ष सम्पर्क स्थापित गर्ने, तिन वटा वडामा दुग्ध संकलन केन्द्र स्थापना भईसकेकोमा

वाकी वडाहरुमा समेत यसै वर्ष भित्रमा स्थापना गर्न थालनी गरिनेछ । सबै पशुसेवा केन्द्रहरुबाट प्रभावकारी ढंगले सेवा प्रवाह गर्दै लगिनेछ । गाउँपालिका भित्र रहेको मासु पसलहरुलाई अनिवार्य दर्ताको प्रक्रियामा ल्याई एक वडा एक सुधारीएको मासु पसल व्यवस्थापन कार्यको थालनी तर्फ अग्रसरता देखाइनेछ ।

- ग) कृषकलाई पशुपालनमा आत्मनिर्भर बनाउने अभिप्रायले प्रधानमन्त्रि कृषि आधुनिकिकरण परियोजना अर्न्तगत भैसीको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- घ) गाउँपालिकालाई हरियाली र स्वच्छ वातावरणमय बनाई फलफूलमा आत्मनिर्भर बनाउन फलफूल विकास कार्यक्रम मार्फत कृषि क्षेत्रमा नागरिकलाई आकर्षित गर्न फलफूल दशक अर्न्तगत गाउँपालिकामा विरुवा रोपण अभियान कार्यक्रम सञ्चालन गरि कृषकलाई फलफूलको विरुवामा ५० % अनुदान प्रदान गरि व्यवसायिक कृषि नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ङ) पशुजन्य रोगहरुबाट पशुलाई मुक्त बनाई स्वस्थ पशु व्यवसाय प्रवर्द्धनको लागि सबै वडाहरुमा पशुसेवा केन्द्रहरु स्थापना गरि ट्रेविज निर्माण कार्यलाई यसै आर्थिक वर्षबाट शुरुवात गरिनेछ । यस गाउँपालिकामा व्यवसाय दर्ता गरि आफ्नो व्यवसाय संचालन गरिरहेका पशुपालक कृषकहरुको सम्भावित क्षति न्यूनिकरणको लागि पशु विमा कार्यक्रमलाई प्रोत्साहित गर्दै कृषकले विमा कम्पनीलाई बुझाउनु पर्ने जम्मा विमांक रकमको २५ प्रतिशत रकम कृषकहरुलाई अनुदान स्वरुप उपलब्ध गराउने कार्यको थालनी समेत यसै आ.व वाट गरिनेछ ।
- च) पशुपालनलाई आयस्रोतको माध्यम बनाउँदै मासुको मागलाई सम्बोधन गर्न खसीबोका विक्रि गर्ने कृषकहरुले आफ्नो उत्पादनलाई सहकारी मार्फत विक्रि वितरण गरेमा प्रति के.जी रु ५ तथा दुध वेच्ने कृषकहरुले समेत सहकारीलाई दुध विक्रि गरेमा प्रति लिटर रु ३ अनुदान उपलब्ध गराउनको लागि आवश्यक बजेटको प्रवन्ध गर्दै **“विक्रिमा अनुदान”** प्रदान गर्ने नीतिलाई आत्मसाथ गरिनेछ । वाखापालन व्यवसायलाई थप प्रोत्साहन गर्नको लागि गाउँपालिकामा दर्ता भएका कृषक समुह तथा व्यवसायीहरुबाट उत्कृष्ट व्यवसायी छनौट गरि ५० % अनुदानमा वोयर जातका वोका वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै **“पाठी उपहार”** कार्यक्रमको शुरुवात गरिनेछ ।
- छ) कोभिड - १९ कोरोना भाइरसको महामारीको कारण रोजगारीको लागि विदेशिन वाध्य हजारौ युवा वर्ग मातृभूमि फर्किने वाध्यात्मक अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै वैदेशिक रोजगारी गुमाएर पञ्चकन्या प्रस्थान गर्ने नागरिकहरुलाई गाउँमै रोजगारीको सुनिश्चतता गर्न **“भूमि वैकको”** अवधारणा अघि सारिनेछ । यसरी स्थापित भूमि वैकमा गाउँपालिका भित्र रहेका कृषियोग्य बाँझो जमिनको लगत समावेश गरि वेरोजगार यूवाहरुलाई सामूहिक रुपमा उक्त भूमिमा पसिना वगाउन अभिप्रेरित गर्ने अभियान स्वरुप लिजमा जमिन उपलब्धताको प्रवन्ध मिलाई लिजमा ३० % रकम

गाउँपालिकाले उपलब्ध गराउने कार्यको सुनिश्चतता सहित **“बेरोजगार युवालाई माटो उपहार”** कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै सामूहिक खेतिमा अग्रसर युवाहरूलाई पर्ने आर्थिक संकट निरूपणको लागि सहूलियत दरमा ऋण उपलब्ध गराउन **“युवा प्रोत्साहन कोष”** को व्यवस्था गरिनेछ ।

- ज) दुईतिहाई भन्दा बढी नागरिकले अंगालेको कृषि पेशालाई नजरअन्दाज गरेर समृद्धिको गन्तव्य खोज्नु केवल कल्पनामा मात्र सार्थक हुन सक्छ तर यथार्थमा असफलता मात्र मिल्छ । त्यसैले कृषिलाई आधुनिकिकरण तर्फ डोच्याउन कृषि आधुनिकिकरण सम्बन्धि तालिमको सुनिश्चतता, उन्नत विउ विजन वितरण, यान्त्रिकरणको पहुँच विस्तार, यन्त्र उपकरण हस्तान्तरण जस्ता कार्यक्रमहरू प्रभावकारी ढंगले बढाउँदै लगिनेछ । बजारीकरण विना कृषि उत्पादनको महत्व प्रायः शून्य हुने कुरामा विश्वस्त हुँदै कृषकका उत्पादनहरूलाई बजार सम्म पहुँच विस्तार गर्न यसै अर्थिक वर्षदेखि **“कृषि एम्बुलेन्स सेवा”** संचालनमा ल्याइने छ । बजारको चरम अभावका कारण कृषकले आफ्ना उत्पादनहरू फ्याक्नुपर्ने अवस्था अन्त्यको लागि **“कृषकको ग्राहक स्थानीय सरकार”** कार्यक्रम मार्फत कृषि उत्पादनहरू स्थानीय सरकारले नै खरिद गरिदिने नीतिलाई दृढताका साथ अवलम्बन गरिनेछ ।
- झ) यस आर्थिक वर्षमा कृषि उपज बृद्धिको लागि आवश्यक पर्ने रसायनिक मलको कारोवार गर्ने यस गाउँपालिका भित्रका १६ वटा सहकारी संस्थाहरूलाई सहूलियत प्रदान गर्न **“कारोवारमा आधारित अनुदान”** कार्यको थालनी गरिनेछ । उक्त सहकारीहरूले गरेको मलको कारोवारको लेखाजोखा गरि नगद अनुदान उपलब्ध गराइनेछ । फलफुल तरकारी खेतिमा हुने रासायनिक मलको प्रयोग स्वास्थ्यको दृष्टिकोण हानीकारक हुने कुरालाई ध्यानमा राखी क्रमशः रसायनिक मलको प्रयोगलाई न्यूनिकरण गरि प्राङ्गारीक मलको प्रयोगलाई बढोत्तरी गर्दै लैजान प्राङ्गारीक मल उत्पादन केन्द्र स्थापना गरि अर्गानीक खेतिलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । यस गाउँपालिकालाई प्राङ्गारिक मलमा आत्मनिर्भर गाउँपालिकामा रुपान्तरण गर्न रसायनिक मलमा दिईदै आएको अनुदान क्रमिक रुपमा प्राङ्गारिक मल तर्फ स्थानान्तरण गर्ने नीतिलाई बढावा दिईदै लगिनेछ ।
- ञ) कृषिलाई वैज्ञानिकीकरण, यान्त्रिकीकरण गर्दै व्यवसायीकरण गरि उद्योगको रुपमा स्थापित गर्ने उद्देश्यले प्रदेश सरकारको आवश्यक सहयोग र सहकार्यमा लिखु र पञ्चकन्या गाउँपालिकाका कृषकहरू सम्मिलित सामूहिक खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम लिखु र पञ्चकन्या प्रभावकारी रुपमा अधि बढिरहेको सन्दर्भमा यस कार्यक्रमलाई थप प्रवर्द्धन गर्न र यस्तै प्रकृतिका अन्य सामूहिक खेती कार्यक्रमहरू सुचारु गर्न अन्य नागरिकहरूलाई समेत प्रोत्साहित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

८. संस्कृति तथा पर्यटन

- क) पञ्चकन्या गाउँपालिकालाई उत्कृष्ट पर्यटकिय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न पञ्चकन्या सप्तकन्या, कपिलेश्वर कात्तिकेश्वर लगायत अन्य मठमन्दिर तथा गुम्वाहरु, घ्याडस्वारा, टोड्के भञ्ज्याङ्ग, चमेरे गुफा, यस क्षेत्रको कला, संस्कृती, रितिरिवाजहरुको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रचार प्रसार गर्नको लागि कार्य सम्पन्न भैसकेको सन्दर्भमा त्यसको प्रचार प्रसारको लागि विभिन्न संचार माध्यमको प्रयोग गर्ने कार्यलाई थप बढावा दिदै लगिनेछ ।
- ख) आन्तरीक तथा बाह्य पर्यटकहरुको संख्या वृद्धि गर्न पर्यटकहरु आउने पर्यटकीय मार्गहरुको सुधार गर्ने, होटल तथा अन्य सेवा उद्योगहरुको संख्या वृद्धि गर्ने, पर्यटन व्यवसाय गर्ने व्यक्ति तथा संस्थाहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने, होमस्टे हाउस सञ्चालन गर्न उत्प्रेरित गर्ने, पदयात्रीहरुको जानकारीका लागि ठाउँठाउँमा पर्यटकीय जानकारीहरु, उचाई तथा उक्त क्षेत्र भ्रमण गर्दा अपनाउनुपर्ने सावधानी तथा पुर्वतयारीका बारेमा जानकारी सहितका बोर्डहरु राख्ने कार्य यसै आर्थिक वर्षभित्र शुरुवात गरिनेछ । यसको लागि घ्याडस्वारा लाई विशेष प्राथमिकतामा राखी पर्यटन पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई तिव्रताका साथ अघि बढाउने अभिप्रायले देशलाई आजको स्थिति सम्म ल्याई पुऱ्याउन इतिहासका विभिन्न कालखण्डमा भएका पञ्चायत विरोधी आन्दोलन, दश वर्ष शसस्त्र संघर्ष, २०६२/६३ को जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलनहरुमा रगतले मातृभूमिलाई सिञ्चित गर्दै प्राणोत्सर्ग गर्ने यस गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण महान् शहिदहरुको सम्मानमा यसै आर्थिक वर्षवाट पर्यटकिय गन्तव्य घ्याडस्वारामा संयुक्त शहिद स्मारक निर्माणको कार्यलाई प्राथमिकता साथ शुरुवात गरिनेछ ।

९. उर्जा

- क) उर्जा विकासको महत्वपूर्ण पुर्वाधार हो । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विगतमा सुधारिएको चुलोको प्रयोग व्यापक रूपमा गरिएको छ, जुन असाध्यै सहानीय छ । वातावरणमैत्री उर्जाको प्रयोगमार्फत यस गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाउन प्रयासरत सम्पूर्ण दातृ संस्था, नेपाल सरकार, यस क्षेत्रका सम्पूर्ण जनता तथा सरोकारवालाहरुलाई धन्यवाद समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु । आगामी दिनमा वनजंगल तथा वातावरण जोगाउन वैकल्पिक उर्जा मार्फत दाउराको प्रयोगलाई क्रमशः विस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ख) **हरेक घर उज्यालो घर** कार्यक्रम संचालन गरि विद्युतको भरपर्दो व्यवस्था गर्न विगतमा यस क्षेत्रमा सञ्चालनमा रहेका लघु जलविद्युत आयोजनाहरुलाई सञ्चालनमा ल्याई स्थानीय जनतालाई विद्युत उपभोगको प्रवन्ध मिलाउनेतर्फ उर्जा मन्त्रालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण तथा अन्य दातृ निकायहरूसँग सहकार्य गरी यस गाउँपालिकाको अवको पाइला लघु जलविद्युत उत्पादन तर्फ केन्द्रित हुनेछ । यसका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी **“नेपालको पानी जनताको लगानी”** भन्ने संघिय सरकारको नीती अनुरूप स्थानिय व्यक्तीहरुको लगानीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै विद्युतबाट प्राप्त रोयल्टी उपयोग गरि विभिन्न सार्वजनिक स्थानहरुमा सौर्य वक्तिको जडान मार्फत उज्यालो पञ्चकन्याको अभियानलाई तिव्रताका साथ अघि बढाईनेछ ।

- ग) वैकल्पिक उर्जाको अभावका कारण वर्षेनि हजारौं रुखहरु विनाश भइ वातावरणमा उच्च जोखिम आउने हुनाले वैकल्पिक उर्जाको स्रोतहरुको खोजी तर्फ पहल कदमी गरी अवैध रुख कटानलाई निरुत्साहित गर्दै वनक्षेत्र विस्तार कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गरीने छ । हरित विद्यालयको अवधारणालाई प्राथमिकताका साथ अगाडी वढाईनेछ । वातावरणीय सन्तुलन र मानवीय सुरक्षा लगायतका विषयमा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । प्राकृतिक प्रकोपसँग जुध्न सक्ने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, नदीनियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, जलाधार संरक्षण, फोहारमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण लगायतका विषयलाई महत्वका साथ सम्बोधन गरिनेछ । आगामी आर्थिक वर्ष भित्र यस गाउँपालिकालाई काठे पोल रहित गाउँपालिका बनाउने अभियानलाई पूर्णता प्रदान गरिनेछ ।

१०) सुचना तथा सञ्चार

- क) आजको युग सुचना र सञ्चारको युग हो । सुचना र सञ्चार प्रविधि विना समृद्धिको परिकल्पना गर्न सकिदैन । भरपर्दो संचार व्यवस्था हुन नसक्दा यहाँका बासिन्दा सञ्चार विहीन हुनु परेको अवस्था विदितै छ । टेलीफोन प्रयोगलाई गुणस्तरीय अवस्थामा ल्याउनका लागि नेपाल टेलिकमसँग समन्वय गरि ल्याण्ड लाईन विस्तार गर्ने र अन्य सेवा प्रदायकहरुको सेवालालाई समेत गुणस्तरीय बनाउने तर्फ पहल गरिनेछ । एउटा वडामा एउटा टेलिफोन जडान गर्नेतर्फ आवश्यक पहलकदमी गरिनेछ ।
- ख) सम्पूर्ण वडाहरुलाई प्रविधिमैत्रि बनाउदै अनलाईन मार्फत सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्थाका लागि आवश्यक पुर्वाधारको सञ्जालीकरण गर्ने कार्यलाई बढोत्तरी गर्दै लगिनेछ ।
- ग) यसका साथै गाउँपालिकाको गतिविधिहरुलाई जनताहरु सम्म प्रवाह गर्नेको लागि गाउँपालिकाको पहलमा स्थानिय एफ्. एम् सेवा संचालन गरिनेछ । गाउँपालिकाको वेवसाईटलाई अद्यावधिक गर्दै सरोकावालाहरुलाई वेवसाईट मार्फत सुचित गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । त्यसको अलावा स्थानीय सरकारको विकासका गतिविधिहरु प्रति नागरिक पहुँच वृद्धि गर्न सार्वजनिक सुनुवाई र रेडियो कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता साथ संचालन गरिने छ ।

उपस्थित सम्पूर्ण माहानुभावहरु,

११. शिक्षा

- क) यस गाउँपालिकाको कतिपय क्षेत्र पछाडि पर्नाका एक महत्वपूर्ण कारण शिक्षा क्षेत्रमा पिछडीनु नै हो । यस गाउँपालिका क्षेत्रमा २७ वटा सामुदायिक विद्यालय सञ्चालनमा रहेका छन् । तीमध्ये पनि कतिपय विद्यालयमा शिक्षकको अभाव रहेको छ भने कतिपयमा बालबालिकाको भर्नादर न्युन रहेको छ । यस क्षेत्रका विद्यालयलाई थप व्यवस्थित गर्न, यस क्षेत्रका सामुदायिक विद्यालयमा बालबालिकाको विद्यालय छोड्ने दर कम गर्न तथा विद्यालय बाहिर रहेका

बालबालिकालाई विद्यालय सम्म ल्याउनका लागि भर्ना कार्यक्रमहरु, अभिभावकको लागि जनचेतना कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।

- ख) शिक्षाको संरचना पनि गाउँपालिकामा आइसकेको सन्दर्भमा विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम, सवैका लागि शिक्षा, जीवनपर्यन्त शिक्षा, प्रौढ शिक्षा, चेलीवेटी शिक्षा, युवा शिक्षा, लगायतका कार्यक्रमहरुलाई अगाडि ल्याइनेछ । वालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम वालमैत्री विद्यालय, खेलै सिक्दै लगायतका कार्यक्रमहरुलाई समावेश गर्दै लगिनेछ । विद्यालयको पुर्वाधार विकास, वैदेशिक अनुदानलाई गाउँपालिका मार्फत ल्याउने, शिक्षकको पेशागत हकहित तथा कामप्रतिको प्रतिबद्धतामा वृद्धि गरी यस क्षेत्रको साक्षरता दर वृद्धि गर्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । SEE मा उत्कृष्ट स्थान हासिल गर्ने २ जना छात्र तथा २ जना छात्रा, र दलित विद्यार्थीहरुमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन योगदान गर्ने थप १/१ जना छात्र/छात्रा सहित उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन योगदान पुर्याउने शिक्षक र विद्यालय लाई समेत सम्मान तथा पुरस्कृत गर्ने कार्यलाई कोभिड - १९ कोरोना भाइरसका कारण हुन पुगेका मूल्यांकनको नयाँ प्रावधानले गर्दा निरन्तरता दिन असमर्थ भएतापनि स्थित सामान्यीकरण वनेपछि पुनः यस कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । यसका अलावा प्रत्येक वडामा एक ई-पुस्तकालय समेतको सुचना केन्द्र स्थापना गरी समुदायमा हस्तान्तरण मार्फत सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । कोभिड - १९ कोरोना भाइरस संक्रमणको त्रासवाट सुषुप्त अवस्थामा रहेका शैक्षिक गतिविधिहरुलाई गतिशिलता प्रदान गर्न लाई वैकल्पिक शिक्षण विधिको प्रयोग गर्ने नीति अनुरूप विद्यालय व्यवस्थापन समिति शिक्षक तथा अभिभावकहरु संग छलफल गरि माध्यमिक तहमा आवासिय शैक्षिक क्रियाकलाप संचालन र अन्य तहमा टोल शिक्षालाई प्रवर्द्धन गर्न क्रमशः **“क्वारेन्टाइन शिक्षण ”** र **“टोलटोलमा शिक्षक”** कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।
- ग) शिक्षा क्षेत्रमा देखिएको नीजि स्रोतका शिक्षकहरुको समस्या सम्बोधनको लागि विगत २ वर्ष देखि यस गाउँपालिका भित्र कार्यरत निजामति कर्मचारी, स्थायी, अस्थायी, राहत तथा नीजि स्रोतका शिक्षक लगायतका सम्पूर्ण कर्मचारीहरु तथा पदाधिकारीहरुको तलववाट १ प्रतिशत रकम कट्टा गरी सोहि बराबरको रकम गाउँपालिकावाट थप गरी स्वास्थ्य तथा शिक्षा प्रवर्द्धन कोष तयार गर्ने कार्य सञ्चालनमा आई सोही आर्थिक वर्षवाट शुरु गरिनुका साथै स्वयंसेवक शिक्षक कार्यक्रम संचालन भईरहकोमा यस आ.व. देखि उक्त कोषमा जम्मा हुन आएको रकमलाई योगदानकर्ताहरुकै विचमा सस्तो व्याजहरुमा लगानी गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- घ) विद्यालयमा बालबालिकाको भर्नादर वृद्धि गर्न र विद्यालय छोड्ने दर लाई न्युनीकरण गर्न अभिभावक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र रहेका विद्यालयहरुलाई प्लस टु सञ्चालन गर्न प्रारम्भिक अवस्थामा अनुदान मार्फत प्रोत्साहित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ङ) **एक स्थानिय तह - एक प्राविधिक विद्यालय, एक स्थानिय तह - एक नमुना विद्यालय** जस्ता कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी ढंगले सञ्चालनमा आवश्यक पहल कदमी गर्दै श्री सप्तकन्या आ.वि. लाई नमुना विद्यालयको रूपमा विकसित गर्ने कुरालाई निरन्तरता दिदै पञ्चकन्या गाउँपालिका वडा नं १ मा रहेको श्री इन्द्रयाणी

आ.वि. लाई मा.विमा स्तरोन्नती गर्दै प्राविधिक विद्यालयको रुपमा संचालन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ । प्रदेश सरकारको सहकार्य र आर्थिक सहयोगमा **एक विद्यालय - एक नर्स** लाई यसै आ.व.मा २ वटा विद्यालयमा थप गरि क्रमिक रुपमा सबै माध्यमिक विद्यालयहरूमा विस्तार गर्दै लगिनेछ ।

- च) शिक्षा एउटा त्यस्तो हतियार हो जसले विश्व बदल्न सक्छ, त्यसैले कुनैपनि नागरिकले शिक्षा जस्तो मौलिक हकवाट वञ्चित हुनु नपरोस् भन्ने ध्येयले पारिवारिक र आर्थिक समस्याको कारणवाट विद्यालयको शैक्षिक ज्ञान प्राप्त गर्नवाट वञ्चित टुहुरा र दलित बाल बालिकालाई शिक्षाको मन्दिरमा प्रवेश गराउन **"टुहुरा र दलित बालबालिकाको साहारा अध्यक्ष"** कार्यक्रम मार्फत आर्थिक सहयोग प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
- छ) यस गाउँपालिका भित्र रहेका २७ वटै विद्यालयहरूमा प्राथमिक उपचारमा सहयोग पुग्ने स्वास्थ्य सामाग्री वितरण गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ । विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूलाई आवश्यक पर्ने सेनेटरी प्याड वितरण तथा व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता प्रदान गरि थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ज) सबै विद्यालयहरूमा कार्यरत बालविकास सहयोगीहरूको तलब वृद्धिलाई निरन्तरता प्रदान गर्दै यस आ.व. देखि कार्यलय सहायक र कार्यलय सहयोगीहरूको समेत तलब वृद्धि गरि शैक्षिक गतिविधिमा थप गतिशिल बनाउन उत्प्रेरित गरिनेछ ।

१२. स्वास्थ्य र खेलकुद

- क) कोभिड - १९ कोरोना भाइरसवाट प्रताडित नागरिकाहरूको पिडामा अभिभावक बनेर सभ्भावित संक्रमणको रोकथाम र नियन्त्रण गर्न छुट्टै कोष खडा गरि रकम जम्मा गर्ने कार्यको थालनी, हेल्थ डेस्क संचालन, आफ्नै खाद्य बैंक स्थापना, RRT गठन, स्वयंसेवक परिचालन, कोरोना नियन्त्रण सुरक्षा स्वयंसेवक परिचालन, Tracking Team , राहत वितरण, क्वारेन्टाइन निर्माण , RDT खरिद तथा परिक्षण, स्वास्थ्यकर्मी र सुरक्षाकर्मीहरूलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था जस्ता कार्यहरू चालु आ.व देखि प्रारम्भ गरि सकेकोमा आगामी आ.व.मा उक्त कोषमा थप रकमको व्यवस्था गर्नुको सार्थ सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूलाई थप व्यवस्थित तरिकाले निरन्तरता दिइनेछ । कोषमा रकम अभाव हुन नदिन संघीय तथा प्रादेशिक सरकार संग निरन्तर समन्वय र सहकार्य गर्ने, जिल्लाका सम्पूर्ण स्थानीय तहहरूको एकतामा RDT परिक्षणलाई PCR परिक्षणले विस्थापन गर्दै लगिने नीतिलाई उच्च प्राथमिकताका साथ अघि बढाइनेछ ।
- ख) स्वास्थ्यनै धन हो भन्ने मान्यतालाई आत्मसात गर्दै यस क्षेत्रमा स्वास्थ्य सेवा अभिवृद्धि गर्नेतर्फ पहल गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्रमा स्वास्थ्य चौकि वर्थिड सेन्टर, स्वास्थ्य चौकि स्थापना गर्नका लागि पहल गर्नुका साथै स्वास्थ्यकर्मीको बसाईलाई टिकाई राख्न उचित कार्यक्रमहरू निरन्तरता दिइनेछ । नेपाल सरकारको नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम, म स्वस्थ मेरो गाउँपालिका स्वस्थ जस्ता कार्यक्रमहरूलाई अगाडि ल्याइनेछ । स्वास्थ्य कार्यालयको संरचना समेत यस

कार्यालयमा आउने प्रतिवद्धता भइसकेकोले उक्त स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत भएका सम्पूर्ण कार्यक्रमलाई अक्षरसः पालना गरिनेछ। गाउँपालिकालाई पुर्ण खोपयुक्त, पुर्ण सरसफाई सुनिश्चित गाउँपालिका घोषणा गरिसकिएको हुँदा सो को निरन्तर सुनिश्चितताको लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ। साथै वाल मृत्युदर तथा मातृमृत्युदर घटाउन महिला स्वयंसेविकाहरु परिचालन, ग्रा.स्वा.का.हरु परिचालन गरिनेछ। युवा युवतीहरुको लागि यौन तथा एच.आइ.भि. एड्स शिक्षा, सरुवा रोगहरुको नियन्त्रणका लागि प्रचारप्रसार लगायतका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ। गाउँघर क्लिनिक संचालन कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइने छ। साथै स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा ल्याव संचालन कार्यको समेत थालनी गरिने छ।

- ग) यस गाउँपालिका भित्र रहेका गर्भवती महिलाहरुको लगत संकलन गर्दै Telemedicine को कार्यक्रम संचालन गर्ने तथा Birthing At Health Centre को अभियान सञ्चालन गरी यस गाउँपालिकालाई **घरमा बच्चा नजन्माउने** गाउँपालिकाको रुपमा घोषणा गर्ने व्यवस्था गरीने छ। साथै नेपाल सरकारले हरेक गाउँपालिकाका १५ शैयाको अस्पताल बनाउने नीति लिए अनुरूप यस गाउँपालिकामा १५ शैयाको अस्पताल निर्माण गर्न पहल शुरु भईसकेकोमा यसलाई पूर्णता दिनेतर्फ अग्रसर भइनेछ। क्यान्सर, मृगौला तथा मुटु रोगीहरुको लागी उपचामा आर्थिक सहयोग गर्न आन्तरीक श्रोतको केही प्रतिशत रकम प्रयोग गरीने छ। यस कार्यक्रमलाई हामिले विगतका वर्षहरु देखिनै कार्यान्वयनमा ल्याएकोमा यसलाई आगामि दिनमा समेत निरन्तरता दिईनेछ।
- घ) स्वस्थ र सिर्जनशिल युवाका लागि खेलकुद विकास गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ र खेलकुद विकासका पूर्वाधार बनाउने कार्यलाई तिब्रता दिइनेछ। एक वडामा एक खेल मैदान निर्माण गर्ने अभियानको थालनी गरिनेछ। यस गाउँपालिकाबाट राष्ट्रिय एवम् अन्तराष्ट्रिय खेलमा सहभागी हुने तथा पदक विजेता खेलाडीलाई प्रोत्साहन स्वरुप सम्मान पुरस्कार र भत्ताको व्यवस्था गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ। आपासी सदभाव कायम राख्न तथा विकासका गतिविधिहरुको अनुभव आदनप्रदान गर्न अर्न्तपालिका स्तरीय **“चेयरमेनकप भलिबल”** प्रतियोगिताको शुरुवात गरिएकोमा यसलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ।
- ङ) जेष्ठ नागरिकहरुलाई घरघरमै गई नियमित स्वास्थ्य जाच गर्न घरघरमा स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- च) प्रत्येक वडामा एक पटक विशेषज्ञ डाक्टर सहितको स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ।

१३. सुशासन

- क) कार्यालयले आफै र आफ्नो मातहतका कार्यालयहरु मार्फत प्रवाह गर्ने सेवाको प्रभावकारिता, गुनासो व्यवस्थापन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, नागरिक वडापत्र, सुचनाको हकको प्रत्याभूति, पारदर्शिता, जवाफदेहिता, भ्रष्टाचार निवारण लगायतका कार्यहरु मार्फत सुशासन अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यहरुलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।

- ख) यस गाउँपालिका अन्तर्गत काम गर्ने कर्मचारीहरूलाई काम गर्ने खालको वातावरण सिर्जना गरिनेछ, यस क्षेत्रमा कर्मचारी नियमित बस्ने, गाउँवासीको पिरमर्का सुन्ने, जनताको सेवाभाव जागृत गराउने र गाउँपालिकाका निर्णयहरूलाई अक्षरसः कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि तत्पर हुने अवस्थाको सिर्जना हुने वातावरण मिलाइनेछ । विकट भौगोलिक क्षेत्रमा आई काम गर्नुपर्ने बाध्यता भएकाले यथाशक्य प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था मिलाउनेतर्फ पहल गरिनेछ । गाउँपालिकाको कर्मचारीहरू मध्येबाट उत्कृष्ट कर्मचारी छनौट गरी हरेक वर्ष प्रोत्साहन स्वरूप सम्मान र पुरस्कृत गर्ने साथै गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा उक्त उत्कृष्ट कर्मचारीको फोटो राखिनेछ । कानून विपरीत कार्य गरि आचरण उलंघन गर्ने तथा आफ्नो कर्तव्य पुरा नगर्ने कर्मचारीहरूलाई कानून अनुसारको दण्डको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ग) सबै विद्यालय, गाउँपालिका र गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण कार्यलयहरूमा अनिवार्य रूपमा विद्युतिय हाजिरी मेसिनको प्रयोग गरी सुशासनको अभ्यासलाई बढावा दिइनेछ ।
- घ) नागरिकमा रहेका विद्यमान गुनासाहरूलाई सुभाबको रूपमा स्वीकार गर्दै भविष्यका मार्ग चित्र निर्माणमा प्रयोग गर्ने अभिप्रायले यसै आ.व. भित्र को कार्यक्रम शुरु गरि नागरिकका गुनासाहरू संकलन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।

१४. वातावरण तथा सरसफाई

- क) घरबाट निस्कने फोहोरको वर्गिकरण गरि प्राङ्गारिक मल बनाउने ज्ञान **हेलो सरकार** सिप र प्रविधि प्रदान गरि फोहोरबाट मोहर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ख) **“मेरो घर सफा घर मेरो समाज सफा समाज”** भन्ने नाराका साथ सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- ग) जलवायु परिवर्तनले विश्वलाई नै चुनौति दिइरहेको वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा जलवायु परिवर्तनलाई तल्लो तहबाट नै सामना गर्ने खालका गतिविधीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । जलवायु अनुकूलित विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी हरित अर्थतन्त्रको प्रवर्द्धन गर्न पहल गरिनेछ । यसका लागि जलवायु परिवर्तन सँग सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्य गर्ने विभिन्न निकाय सँग सहकार्य गरि अगाडि बढ्ने नीति अख्तियार गरिनेछ । गाउँपालिका भित्र विषादी हरुको प्रयोग न्यूनीकरण गर्ने तथा प्लाष्टिकको प्रयोगलाई रोक लगाउने तर्फ कडा कदम चालिने छ ।
- घ) विकास मानविय जीवनलाई खुशी प्रदान गर्ने साधन पक्कै हो । तर विकास संगै जल, जमिन, प्रकृति र पर्यावरणको संरक्षणको जिम्मेवारीलाई पनि विर्सन मिल्दैन भन्ने कुरालाई ध्यान दिदै हरित विकासको अवधारणालाई अवलम्बन गरी दिगो विकास प्राप्तिका लागि **“विगारेर हैन, सिंगारेर विकास गरौं”** भन्ने नीतिलाई प्रत्येक पूर्वार्ध विकासको चरणमा प्रयोग गर्दै लगिनेछ ।

१५. युवा तथा रोजगार

- क) यस गाउँ क्षेत्रका युवाहरुमा वेरोजगारीको दर उच्च छ, सक्रिय जनसंख्याको हिस्सा उच्च हुँदा पनि उक्त युवा जनशक्तिलाई रोजगारी प्रदान गर्न नसकिँदा एकातर्फ गरिबी न्युनीकरण हुन सकिरहेको छैन भने अर्कातर्फ उपलब्ध स्रोत साधनका समुचित परिचालन हुन नसकेको तीतो यथार्थ हाम्रो सामु छ। युवाहरुलाई उपलब्ध स्रोत साधनको परिचालन गरी रोजगारी सिर्जना मार्फत गरिबी न्युनीकरण गर्ने, युवाहरुलाई सिर्जनात्मक कार्यहरुमा उत्प्रेरित गर्ने, खेलकुदतर्फ प्रोत्साहन गर्ने खालका युवा लक्षित कार्यक्रमहरु ल्याइने छ। विदेशबाट फर्किएका युवा तथा अन्य युवाहरुलाई युवा स्वरोजगार कार्यक्रम मार्फत रोजगार मुलक उद्योग स्थापना र स्वावलम्बन रुपी व्यवसाय सञ्चालनमा अनुदान र आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ।
- ख) सरकारको सहयोगी हातहरुको रुपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने सरकारी गैरसरकारी संस्थाहरुलाई एकद्वार प्रणाली मार्फत सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक समन्वय गरी प्रबन्ध मिलाइने छ। साथै यस गाउँपालिकामा सेवा प्रवाह गर्ने प्रत्येक गैरसरकारी संस्थाले अनिवार्य रुपमा गाउँपालिकाको अनुमति सहित यसै गाउँपालिकामा कार्यालय स्थापना गरी रोजगार प्रदान गर्दा स्थानिय जनशक्ती लाई प्राथमिकतामा राख्नु पर्ने कुरामा पहल गर्दै **एक घर एक व्यवसाय** तर्फ कदम अघि बढाइने छ। विना अनुमति आफ्ना गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने गैरसरकारी संस्थाहरु प्रति कडा कारवाहिको थालनी गरिनेछ।
- ग) मर्यादित रोजगार, संवैधानिक अधिकारको नीति मार्फत समुदायमा रहेका गरिव तथा विपन्न श्रमिक वर्गलाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अर्न्तगत श्रमको अनुदान प्रदान गरि श्रमिक उत्थान र रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्दै विपन्न श्रमिक वर्गलाई जिविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याइनेछ।

१६. उद्योग तथा व्यवसाय

- क) २०७२ साल वैशाख १२ गते गएको विनाशकारी भुकम्पबाट क्षति भएका संरचनाहरुको पुनः निर्माण कार्यमा देखिएका जटिल समस्याहरुको सम्बोधनको लागि एक गाउँपालिका स्तरिय कार्यदल गठन गरि आवश्यक थप पहलकदमी गरिएकोमा क्रमशः उक्त पहलको सकारात्मक नतिजाहरु प्राप्त हुँदै गएकोले यस कार्यलाई निरन्तरता प्रदान गरि भुकम्प पिडितहरुलाई न्याय प्रदान गराउने कार्यमा सरिक भइनेछ। साथै पुनः निर्माण कार्यमा देखिएको पुनः निर्माण सामाग्रीको अभावलाई न्युनीकरण गर्न यस गाउँपालिकाभित्र रहेका निर्माणजन्य सामाग्रीहरु उत्पादन गर्ने उद्योगहरुलाई कानुनी दायरा भित्र ल्याई संचालनको लागि आवश्यक संरक्षण, सहजीकरण र सरलिकरणका नीतिहरु अवलम्बन गरिने छ।

- ख) उद्योग, व्यवसायको विस्तार संगै बढ्दै गएको गुणस्तरहिन उपभोग्य वस्तुको वितरणमा नियन्त्रण गरी आम उपभोक्तालाई गुणस्तरीय उपभोग्य वस्तु उपलब्ध गराउन बजार अनुगमनलाई तिब्रता दिई दोषीलाई कानुनी कठघरामा उभ्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१७. दैवि प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापन:

- क) गाउँपालिका भित्र कुनै पनि किसिमको दैवि प्रकोप भई विपद् व्यवस्थापन गर्नुपर्ने अवस्था आउँदा खर्चको प्रबन्ध गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरि विपद् व्यवस्थापन कोषमा संकलित रकमबाट विपद प्रतिरोधी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरि विपदबाट हुने क्षति न्यूनिकरण गर्ने तर्फ गतिशिलता प्रदान गरिनेछ ।

१८. विविध

- क) सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण गरी निजी प्रयोजनको लागि भोगचलन गर्ने नागरिकहरुलाई स्व-घोषणा मार्फत उक्त जमिन खाली गर्न सुचना मार्फत अनुरोध गरिनेछ । सुचनालाई वेवास्था गरि कसैले सार्वजनिक जग्गाको भोग चलनलाई निरन्तरता दिएमा गाउँपालिकाले उक्त जमिन खालि गराई बालबालिका मनोरञ्जन पार्क, फलफुल बगैचा लगायत माटो सुहाउदो अन्य कृषि जन्य उत्पादनमा प्रयोग गर्ने नीति कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
- ख) गाउँपालिका भित्र सडक छेउछाउमा नव निर्माण हुने घरहरुले अनिवार्य रुपमा गाउँपालिकाले तोकेको मापदण्ड बमोजिमको निश्चित जमिन छोडेर वासस्थान निर्माण गर्नु पर्ने प्रावधान कडाईका साथ लागू गरीने छ । सो मापदण्ड विपरित आवास निर्माण गर्ने नागरिकहरुलाई गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने पानी, विजुली लगायतका अन्य सेवाहरुबाट वञ्चित हुने बाध्यात्मक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

अन्त्यमा,

आर्थिक वर्षको अन्त्यमा आएर असारे विकास गर्ने परिपाटीको अन्त्य गर्दै यसकोलागि आर्थिक वर्षको शुरुमा नै योजना बनाएर काम गर्न शुरु गर्ने र समयमा नै गाउँपालिकाका सबै कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरि संघिय सरकारको सुखी नेपाली समृद्ध नेपालको परिकल्पनालाई सार्थकता प्रदान गर्न कृषि केन्द्रित बजेट मार्फत आफ्ना नागरिकहरुलाई व्यवसायिक बनाउँदै आत्मनिर्भरता तर्फ अग्रसर बनाउने उदेश्यले यस वर्षलाई **“स्वावलम्बी नागरिक उत्पादनको प्रयास”** वर्षको रुपमा मनाउने नीति अवलम्बन गरेको छ ।

यसै नीति तथा कार्यक्रमलाई आत्मसाथ गर्दै यस गाउँपालिकाका स्थानिय बासि, समाजसेवि तथा जनप्रतिनिधिहरुले दृढ इच्छा र शक्तिले लागेमा यस गाउँपालिका समृद्ध पञ्चकन्या गाउँपालिका हुन धेरै समय कुनै नपर्ने विश्वास हामिले लिएका छौ । **“सानो लक्ष्य लिनु अपराध हो महान् लक्ष्य राख्नु”** भन्ने भनाईलाई मनन् गर्दै

सामाजिक सद्भाव र एकताबाट सामुहिक रूपमा विकासको खोजीमा जुट्नु पछि तबमात्र कोरोनाले निम्त्याएको प्रतिकूल अवस्थाको बावजुत विकासको रथ अघि बढाउन सकिन्छ, भन्ने हाम्रो मान्यता रहि आएको छ । स्थानिय सरकारको नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनको क्रममा विविध समस्या आईपर्न सक्छन् कुनै पनि समस्याको समाधान कानुनी तवरबाटै हुनुपर्छ । **बल र छल सदैव घातक मात्र हुन्छ** र अन्तत यसले निम्त्याउने जटिलता मात्र हो । त्यसैले जटिलताको अन्त्यको लागि यो नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा पञ्चकन्या गाउँपालिकाको भुगोलभित्र गोलबद्ध आम नागरिक वृद्धिजीवी, आमा-बुवा, दाजु-भाई, दिदी बहिनी, जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी वर्ग सबै बल र छलको कदम बाट टाढा बसी एकतावद्ध भएर अगाडी बढि **“स्वावलम्बी नागरिक उत्पादनको प्रयास ”** वर्षलाई सार्थकता प्रदान गरौं भन्ने संकल्पको हामीले आशा गरेका छौं । उच्च मनोबल, सामाजिक एकता, आपासी सहयोगात्मक भावना र पलपलको सर्तकताले मात्र कोरोना माथीको विजय प्राप्त हुनेहुँदा आम पञ्चकन्यावासी यस कार्यमा दृढ संकल्पित हुँदै कोरोना माथिको विजय प्रयासमा हातेमालो गर्न तयार रहनुहुनेछ, भन्ने अपेक्षा समेत हामीले गरेका छौं । विपद्को विच विकासको खोजी गर्ने कार्यमा सदैव हाम्रो कदम अघि बढिनै रहने कुरामा विश्वस्त रहन आग्रह गर्दै छिट्टै कोरोना माथिको मानव विजयको प्रतिक्षा गरि आशावादी रहन समेत आम नागरिकमा आग्रह गर्न चाहन्छु । अवस्था प्रतिकूल छ तथापि विकासरूपी आशाको दियोमा इन्धन नथपीरहन हामी सक्दैनौ र विकासरूपी दियोको इन्धन भनेको यसका उपभोक्ताहरु नै हुने हुँदा यस नीति तथा कार्यक्रमको सतहमा टेकेर बन्ने सम्पूर्ण योजनाहरुको सफल कार्यान्वयनमा सामाजिक दुरी कायम सहितको आम उपभोक्ताहरुको सक्रिय सहभागिताको अपेक्षा गर्दछु । कोरोनाको कारण विचलित आम नागरिकका मुहारमा कहिल्यै नमेटिने खुसी वितरणमा हामी सदैव दत्तचित्त भएर अघि बढ्ने कुरामा विश्वस्त रहँदै स्थानीय सरकारको विकास अभियानमा सहकार्यमा जुट्न आम पञ्चकन्यावासीलाई तयार रहन अनुरोध गर्दछु ।

धन्यवाद !